

Rahvanäitelava

Praktiline ajakiri

väiketeatrite lavakunsti arendamiseks

Nr. 8

Ilmub käesoleval aastal 8 numbrit. Abonentidele aastatellimishind Kr. 4.80. Välismaale Kr. 6.— Toimetus ja talitus: Vene tän. 6. Telef. 445-94 T a v e t M u t s u Tallinn. Posti jooksev arve nr. 58

1931

Kõigile lugejaile, kaastöölisile ja teatrisõbrule

*häid pühi ja õnnelikku
uut aastat!*

„Rahvanäitelava“ toimetus.

Üleskutse asjaarmastajaile teatritegelasile

Käesolev kiri on saabund „Rahvanäitelava“ toimetusele maateatri tegelaselt. Ühineme täielikult kirjutises esitatud mõtetega, kuna „Rahvanäitel.“ uuf aastakäiku alates kogu oma energia kokku võtab selleks, et muutuda laialdaseks väiketeatrite ajakirjaks-häälekandjaks.

Väga lugupeetud seltskonnategelane-asjaarmastaja, kui teie ohverdades oma vaba aja rühite ja rabelete ideelise asja hääks, kultuurilise tasapinna tõstmiseks, peate loenguid, lavastate näidendeid, harrastate muusikat, laulu jne. ja kui teie siis oma tegevuse ja selle tagajärgede üle viite aruandeid mõnele ajalehele, siis vastatakse teile: asi on väheses tähtsusega, see meie lugejaid ei huvita.

Kõik roimad, kakelused, võltsimised ja muud pahed leiavad ajalehis igakülget kirjeldamist ja osavate murdvaraste nimed avaldatakse kõigile teadmiseks. Ideeliste seltskonnategelaste nimed aga vaigitakse surnuks ja nende hääd teod ei leia ruumi ajalehis. See loob massipsükoloogias mulje, et mees on see, kes midagi erakorralist

halba oskab teha. Meie ajakirjandus nagu häbeneb häid tegusid ülistada ja sellega inimesi häädele tegudele virgutada. Iga hää teo juures otsitakse võimalikult rohkem vigu. Teatrietendusi arvustatakse kärealt ja leitakse ikka palju puudusi. Ilmub mõni romaan või näidend, siis see kas vaigitakse surnuks ehk otsitakse selles küünla tulega vigu. Peaasi, et mitte kedagi kiita! Kui teie, lugupeetud seltskonnategelased, nüüd püüate rahvas eneseusaldust kasvatada ja Eesti kodu ilusamaks ja kultuursemaks luua, siis meie suuremad ajalehed vaatavad teie töö kui metsanurga piasjade pääle, mida mõtet pole avaldada.

Teid aga huvitaks teada, mis teevad seltskonnategelased mujal ja teised sooviksid teada, mis teete teie. Oletame, et „Mikumärdi“ lavastati Otepääl, Amblas, Lihulas, Toilas, Vasalemmas, Pahlkas, Kuusalus, Keilas jne. Kuidas kusagil lavastusega toime tuldi, millised olid ettekande hääd ja vead, kuidas suhtus ettekandesse publik, kuidas oli üldine kord peol jne. See kõik pakuks huvi ja sellest kõigist võiks midagi õppida ja järeldada, kui teada on ka teiste seltside töö

ja selle tagajärjed. Tänaeni aga on püsinud sarnane ebaloomulik seisukord, et iga näiteseltskond, laulukoor ja muusikakoor teab ainult seda, mis ta ise teeb. Mis teevad teised seltsid üle terve riigi, sellest ei teata pea midagi, kuna puudub häälekandja, kes väikelavade tegevusest teateid avaldaks.

Kui sarnase väikelavade häälekandja kohuseid pütaks tulevikus täita „Rahvanäitelava“, siis olgu ta tervitatav meile!

Lugupeetud väikelavade tegelased üle riigi, saatke „Rahvanäitelavale“ kirjutisi teie töö ja selle tagajärgede üle. Seejuures ärge varjake puudusi ja vigu kui neid on, kuid ärge häbenegge ka kiita seda, mis on kiiduväärt. Kui teil on mõni publiku pailaps: andekas näitleja, laulja, muusiker, hää organisator jne., siis tehke tema nimi ja teened avalikkusele teatavaks. Sellel on suur psühholoogiline tähtsus, sest hääde tegude kiitmine virgutab inimesi häädele tegudele.

Meie ei ole andevaene ja kurikalduvus-

tega rahvas, aga meie võime selleks ajajooksul muutuda, kui kõik hääd teod ikka vaka alla surutakse ja ajalehed kubisevad kuritegevusest. Eriti maal ja alevites on meie rahva hääl. Milline noorsugu sääl kasvab ja millist tööd seltskonnategelased sääl teevad, sellest oleneb meie tulevik. Ärge seda tööd alahinnake — ärge hoidke end häbelikult kõrvale, vaid öelge, mida südames peate õigeks.

Maa seltskonnategelastel oleks üksteisele vist paljugi öelda, üksteiselt mõndagi õppida ja „Rahvanäitelava“, olles ühendavaks sidemeks väikelavade tegelaste vahel, tohiks olla õigustatud ja elujõuline. Jääme ootama. Kui väikelavade tegelased selle üleskute pääle elavalt reageerivad, siis on ka „Rahvanäitelaval“ vististi põhjusi muutada nende häälekandjaks, kus pütatakse välja tõsta kõike, mis Eestis on ilusat ja hääd, olgu see siis ükskõik kus, ka maha jäetumaski metsakolkas!

Üks väikelava näitejuht.

Lisaks eeltoodule

lubatagu toimetuse poolt siinkohal esitada mõnd lähemat informatsiooni kaastöö suhtes.

Kirjutused võiks puudutada kõiki alu, mis käsitavad väiketeatrisse suhtuvaid küsimusi. Kõigepäält:

1) üldartikkel väiketeatri päevamurest, mõtteid teatrist, isiklikke arvamisi, ettepanekuid, muljeid jne. jne.

Siin ei saaks muidugi piirduda mõne kohaliku väiketeatri kujutamisega, vaid kirjeldus peaks olema üldine.

2) Praktiline artikkel. Siia võiksid kuuluda artiklid väiketeatri tehnilisist küsimusist, sissesäädeist, dekoratsioonest jne. Tihti tuleb tegutsedes väga huvitavaile leidusile, milliseid väikelaval väga praktiliselt saaks kasutada. Nii näiteks tehakse leidus, kuidas õige primitiivse esemega õige rasket efekti suudetakse loomult järele aimata. Niisuguseist huvitavast piasasjust ja tehnilisist saavutusist oleks „Rahvanäitelavas“ parem koht pajatada.

3) Kohalikud teatriteated. Siia hulka võiks esijoonest kuuluda ettekande või peoõhtu arvustus, tegelaste kriitika, pub-

liku suhe näidendile, kohalikust seltskonna tegevusest teatri asjus üldse, ärksamate tegelaste kriitika jne. jne. Kui on lavastusist õnnestunud ülesvõtteid, ka need leiavad sobivuse korral tänuliku kasutamise. Arvustusis ei tarvitseks varjata tegelaste ega lavastajate nimesid, kui see tingimata pole tarvilik, sest kriitika just on, mis näitlejat arendab.

4) Igasugused küsimused, mis puutuvad teatrisse ja sellega ühendatud kunstiharudesse. (Muusika, tants, jne. jne.) „Rahvanäitelava“ omalt poolt laseb neid küsimusi asjatundjail vastata, ning neist saab nõnda siis kasu pääle küsija kogu ajakirja lugejaskond.

See on õige avar tööväli, mida pakub „Rahvanäitelava“ oma kaastöölisile ja selle ideelised tulemused lubavad töötegijail kasvada ühiskondlike teenetega kodanikeks, meie väiketeatrite olukorra reformaatoreiks.

Igasugune kaastöö palume adresseerida „Rahvanäitelava“ toimetusele. Ka isiklikke, suusõnalisi ja telefoni informatsioone võtab toimetus tänuga vastu. Toimetuse aadress Tallinn, T. Mutsu Teaterkirjastusäri, Vene 6. Telefon 445-94.

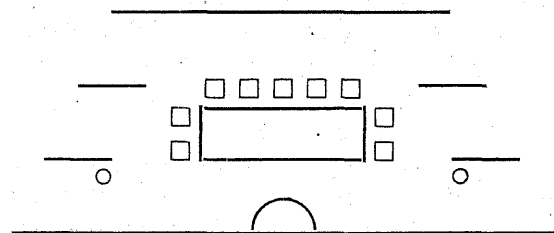

Praktilise väikelava tüüp

A. Tuurand

(Järg.)

Kui nüüd järgmine pilt, ütleme, kujutab rüütelite nõupidamise või koosolekute tuba samas lossis, kuid teises ruumis, siis on meil õige lihtne seda muudet teha. Kardinaid jäävad muidugi paigale. Et anda teist muljet, paigutame sambad näiteks ettepoole. Keset tuba mahutame pika laua, mille massiivsuse muljet suurendame sellega, et katame laua kuni põrandani vaiba või linaga. Laua ümber mahutame toole, mis iseloomustuseks peaksid olema kõrgete seljatagustega; nende aset võivad aga väga hästi täita ka pingid või taburetid. Joonisel nr. 18 toodud lavaplaan annab kohe jälle hoopis teistsuguse ruumi mulje.

Joonis nr. 18.

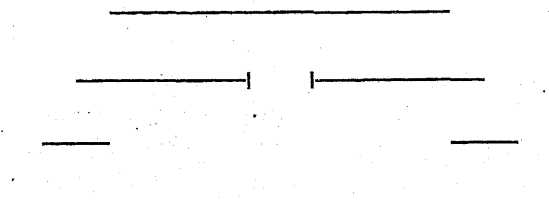
Selliseid toakombinatsioone võime teha, nagu näete, õige mitu ja õige kiiresti, ning nende tegemine oleneb muidugi jälle lavastaja või dekoraatori, kes ta maal ongi, leidlikkusest ja võimete tublidusest. Ka siin on valgustus selleks nõiavõimuks, millega võime palju ühe või teise pildi dekoatsioonile kaasa mõjutada.

Võiks tekkida küsimus — kuidas nende toodud dekoratsioonide juures korraldada käike? Õige lihtsalt: käigud sünnivad kõrvalkardinate vahelt, nagu seda võib järeldada toodud joonistelt. Nii peab siis publik saama kujutelu, et sääl on nägematud ukсед või käigud. Ja seda muljet pole vaja

sugereerida, see on igal päältvaatajal tahes ehk tahtmata juba olemas.

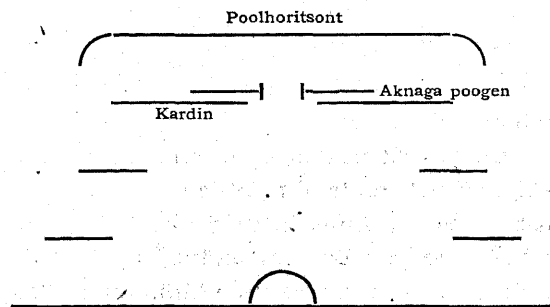
Agaga kui on tarvis, et sissekäik oleks tagaseinas?

Õige lihtne. Moodustame eelviimastest kardinatest, neid koomale tõmmates, ukse. Seejuures paistab läbi ukse avause teine tuba ja selle vastassein, tagumine kardina. (Joonis nr. 19).

Joonis nr. 19.

Kui aga tagaseinas peab olema kas aken või võlvitud käigutaoline uks, mida kuidagi kardina kujutada ei saa, siis ei jää muud üle, kui peab valmistama vastava ukse või akna poogna. Selle katame muidugi jälle kõrvalt kardinatega kinni. Nii

Joonis nr. 20.

oleks siis sel korral, kui tagaseinas peab olema aken ja sellest peab paistma sinine taevas, lavaplaan järgmine. (Joonis nr. 20).

Väikelava reshiiküsimus

B. Kangerman

(Järg.)

Kui oli öeldud, et näitleja peab kindlasti täitma tehtud reshiid, peab ühtlasi ka rõhutama, et iga reshishöör ise peab veel kindlamini täitma ja teadma seda, mida ta on teinud. Ta peab seda esiteks nõudma teistelt ja teiseks peab iga tema poolt tehtud märke talle endale olema täielikult selge. Kui näitleja talt küsima juhtuks, miks see või teine käik selline on, siis peab lavastaja vastus veenav ja põhjendatud olema. Siin on ju tegemist reshishööri prestiishiküsimusega!

On lavastajaid, kes tahavad olla nii suured meistrid, et reshiid paberile ei teegi, vaid arutavad selle läbi mõttes, pääs. Halvad meistrid on need. Vaevalt suudavad nad sel teel olla järjekindlad ja sama vaevalt suudavad nad oma alluvaile — näitlejaile — selle eeskujuga õpetada korraarmastust ja lugupidamist enda isiku vastu. Aga just see on üks näitejuhi võimevaldkondi: oskus muuta oma mõtteid trupis diktaatorlikeks ja üle kõige kaalukamaiks. Nõnda siis — hää ja korralik reshiid näidendis tagab tubli ja kõva reshiimi näitegrupis. Ja need kaks — reshiid ja reshiim — kujutavad ka näitejuhi väärtuse.

II.

Mida peab siis õieti sisaldama näitejuhi reshiiraamat?

Kõigepäält sisaldagu see raamat iga lehekülje vahel mõlemilt küljelt puhta oleva paberilehe reshiimärkuste jaoks. Kui raamat lavastaja isiklik omandus, siis võiksid need lehed olla raamatusse kinnitatud. Teisel juhusel aga olgu nad, et raamatut mitte rikkuda, lahtised ja vastavalt raamatu lehekülgedele nummerdatud. See moodus määrab nende kuuluvuse. On meil raamat pa-

berilehtega täidetud, on reshiiraamat esialgsel „puhtal kujul“ juba olemas.

Esimese tegeliku sammuna lavastajal tuleb kokku sääda muidugi lavaplaan. See peab olema lavastajale niivõrra selge ja arusaadav, et ta liikumise määramisel kõike esemeid ja ehitusi oma vaimusilmas peab suutma kujutleda. Täielik ja täpsete mõõtudega lavaplaan on kindla pildi tagaja. Kui lavaplaan umbes, ilma tegelikke lavamõõte arvestamata tehakse, võib laval selguda hiljem asjaolu, et kõik tarvisminevad esemed, millistega harjutistel arvestati, üldse lavale ei mahu. See võiks tehtud töö hoopis tegematuks muuta.

Et anda selget pilti, katsume seda küsimust praktiliselt käsitada, niipalju kui lubab seda kirjasõnastus ja piiratud ruum. Võtame „lahkamisobjektiks“ näiteks värskest ilmund Mait Metsanurga „Mässuvaimu“ ehk „Agulirahvas läheb ajalukku“*. Püüame selle näidendi juures sooritada reshishööri esimese praktilise õpetunni.

Autor näeb lava järgmisena:

„Ruumikas tuba aguli majas, kuhu kehavad, kehvunud ja „olnud“ inimesed elama asund. Tagaseinas aken. Paremal uks esimesse tuppa, vasemal uks mis tagaruumesse viib.

Sisestuse iga ese juhuslik, vana, luitunud, kulunud. Vasemal tagaseinas varjuga eraldatud voodi. Selle kõrval kokkupandud väljavoodi püsti. Paremas seinas, taga, diivan. Selle kohal gitarr ja hulk kinosuuruste pilte. Taga akna all laud raadioga. Laua kõrval seinal väike riul raamatutega.“

* Näidend on ilmund T. Mutsu teatrikirjastusel ning samast ärist müügiks kui ka laenuks saadaval. Toimetus.

Ants Andersoni unenägu

S. Raudsepa jänt 2 vaatuses

(Järg)

Keiser. Ja, madaam!

Ester. Ja teil on palju naisi?

Keiser. Minult üks tuhat, madaam!

Ester. Tuhat naist! Ja kui te minu kosite, herr keiser, siis oleks tuhat ja üks. . . Põhjamaa Puengel — muinasjutt tuhat ja üks ööst. . .

Ants. Mis matuse meeolelu see on! Olgem täna rõõmsad, sest homme oleme surnud! Mis kroonimine see sedasi on, kui keisrit ja presidente ei lõbustata! (Kõlistab tella.) Rahu! Abjutant! Las mingu lillaks!

Abjutant. Duemarsjal — mingu lillaks!

Duemarsjal (tõstab märguandeks käe). Lillaks!

(Muusika. Trummid.) Riigibaleti esinemine!

(Lavale jookseb ja lk näitšikuid, kes tantsivad majesteetide ees. Ettefande lõpul suur kiiduavaldis.)

Duemarsjal. Duelauliku esinemine!

Duelaulik (laulab).

1.

Kas tunned maad mis Harju Pangaft

Wiib Estofingi prahini?

Ja Narwa kofe wahufangast

käib Kärewere krahhini?

Meil põhjas mõnda ussitab

ja lõunas Pefser pusitab.

Nii kaswab kosub wabariit

ja kodanit on õnnelik.

Koor. Nii kaswab kosub wabariit

ja kodanit on õnnelik.

2.

Kui seame Soome hõimutundeid,

siis suguwend ei kollita.

Ent kartul, õunad — siis see kurtde

meid rõõwki lombel tollitab!

Küll fillu järel kukub fild
ja kofku wajub Soome fild.
Nii kaswab kosub wabariit
ja kodanit on õnnelik.

Koor. Nii kaswab, kosub wabariit
ja kodanit on õnnelik.

3.

Kord Cestis kangesti läks moodi
intelligentši Euroopa-reis.

Maatüdruk õmbluskooli toodi,
pois õstis kohta kantseleis.

Poedilgi siis saabus tund

Euroopast näha luuleund.

Nii kaswab kosub luuleriit

ja kodanit on õnnelik.

Koor. Nii kaswab kosub luuleriit
ja kodanit on õnnelik.

4.

Sest jaati kui siin Loompea sammas

uut tähte näitab põhja raalt,

küll kuningaid on kummardamas

ja printse kangelst hommitmaalt.

Meid külastab küll Ham ja Sem

ja Tallinnast saab Betlehem.

Nii kaswab kosub wabariit

ja kodanit õnnelik.

Koor. Nii kaswab kosub wabariit

ja kodanit on õnnelik.

5.

Et Peipsis nõrkes tinditkala

riit läände juhtis wene meest.

Sai maid ja warustust et kala

Wõis uhtelt püüda mere seest.

Nüüd laenud, lõbud läbi oo!
Ja järel jäi waib — nitsewoo!
Nii kaswab kosub wabariit
ja kodanik on õnnelik.

Koor. Nii kaswab kosub wabariit
ja kodanik on õnnelik.

6.

Et jagajale jääwad sõrmed,
see rahwa tarkus ammu ju.
Kes teiji õpetama kärmes,
on ise üsna mannetud.

Näe, tarkust käis magister noor,
Ent lollimaks jäi professor!
Nii kaswab kosub wabariit
ja kodanik on õnnelik.

Koor. Nii kaswab kosub wabariit
ja kodanik on õnnelik.

7.

Viig wiljarikas oli suwi,
Sest talumehel täis on hing.
Mis on sest suurest saagist huwi,
kui lastub alla müügihind!

Nüüd palub jumalat, mis õud!
Et saaki rikuts wiim ja pöud!
Nii kaswab kosub wabariit
ja kodanik on õnnelik.

Koor. Nii kaswab kosub wabariit
ja kodanik on õnnelik.

8.

Meil peekonpõrja kõrgepinge
peab päästma talutulundust.
Kuid põllumehel wõtab hinge
see seatapa kallis lust!

Et sporti tasub riigi fond
ja igal seal on erakond. . .
Nii kaswab kosub wabariit
ja kodanik on õnnelik.

Koor. Nii kaswab kosub wabariit
ja kodanik on õnnelik.

9.

Maa elas wabariigi walgest'
ja priskest kosus ta kultuur.
Need ärid kahwatasid palgest,
sest kontrabant on üsna suur.

Et rahwas äkki „karskets“ jäi,
peab auto sõitma purjuspäi!
Nii kaswab kosub wabariit
ja kodanik on õnnelik.

Koor. Nii kaswab kosub wabariit
ja kodanik on õnnelik.

10.

Meil raudteed teewad defitsiiti
ja üha kaswab sõidu taks.
Mis enam pingutakse niiti,
seewõrra sõit jääb harwemaks.

Pea kodanikku wast raudteel näeb,
kui — ülesõidul alla jääb!
Nii kaswab kosub wabariit
ja kodanik on õnnelik.

Koor. Nii kaswab kosub wabariit
ja kodanik on õnnelik.

11.

Nii on see maa, mis Harju Bangast
wiib Estokingi prahini.

Ja Narwa kose wahufangast
käib Kärewere krahhini.

Siin põhjas mõnda ussitab
Ja lõunas Peiser pusitab.
Nii kaswab kosub wabariit
ja kodanik on õnnelik.

Koor. Nii kaswab kosub wabariit
ja kodanik on õnnelik.

Ester (pääle tojalaulitu esinemist). Mina ei
wõi! Mina pean ka esinema! Herr keiser! Kas
ma tohin teie ees midagi tantsida?

Keiser. Tantsida! Ja muidugi!

Ester. Mida ma tantsisin. . . mida ma
tantsisin. . .

Keiser. Kõhutantsu! Põhjamaa Puengel
tantsib kõhutantsu.

Ester. Tantsin Salomet!

Duemarsjal. Usun, majesteet, et meie
õueetikett mitte ei luba eesti riigemat tantsida
kõhutantsu awalikus paigas.

Ester. Kui ma tantsida tahan, siis ei pea
mind etid ega kettid!

Ants (roigast tõstes). No katsu mul siin
rüwetada kroonimise iseremooriat!

Ester. Barbaar! Barbaar! — Olgu! Kui mind tantšida ei lasta, siis ma laulan!

Ants. Laulda ja võid! (Maiele.) Maie, sul on ta ilus eal! Tahad sellele mooramaa mehele ühe koraali kõõrutada!

Üuemarsjal. Riigiema Esteri efinemise soolo!

Ester (laulab filme ja poosiga keisrit võrgutades).

„Kuldrannake! Kuldrannake!

Mil jõuab laew su kaldale!“

(Laulu järel juubeldus. Keiser aplodeerib waimustuses.)

Ester (keisrile). Kas laulsin hästi! Kas oli kena kuulda!

Keiser. Sa üllatasid mind, Põhjamaa Puengel!

Ants. Maie wastu ta ei laula!

Keiser. Ester, kaunipalgne, oled walmis-
tand kaunima filmapilgu mu elus! Palu, Põhja
Puengel! Täidan iga su soowi! Ja olgu see
pool Ablešjünia keiserriiki. Soowi ja see sünnib!

Ester. Sa täidad mu soowi? Iga soowi?

Keiser. Iga soowi!

Ants. Pea Ester, las ma mõllen! Meest
šonast, hädga sarwest — tõmbame sel ablešjü-
lasel naha üle kõrwade!

Ester. Siis palun ma — siis palun —
soowin — soowin —

Keiser. Julgust, julgust, Põhjamaa Puengel!

Ester. Siis nõuan sult, Ablešjünia keiser —
nõuan sult — ma nõuan — Ants Andersoni
pääd!

Ants. Tohoo nõid! (Kargab üles.)

(Pitumine. Rauge trummide pörin.)

Ester (õudsel). Ants Andersoni pääd!

Ants. Mäks! Üraandmine! Kardawoi!

(Trummide pörin läheneb. Hirm wal dab kõtti.)

Heerold (hõõstus lawale). Lapua! Lapua!
Karksi mehed tulewad! Kuld-Lõwi mehed mar-
siwad. Jaak Jooram wallutäs linna. Jaak Joo-
ram kuulutas diktaatori. „Küba“ aknab löödi
sisje! Häda! Häda sulle, Ants Anderson!

(Trummide pörinäl, sammude müdinäl on Kuld Lõwi
rongkäit ofjaga lawale jõudnud. Kõige ees Jaak Jooram
wankriais pihus.)

Ants. Mikumärdi Jooram! Kust see pör-
guline on wälja tulnud!

Jooram. Elagu KuldLõwi wõim! Käed
üles kõik Küba wõllaroad! (Üdine tardumine.)
Kes oma aimu liigutab, saab aijaga pähe!
(Sünnitsemä afudes.) Ohoo! Tohoo! Sohoo! Mida
mu silmad näewad. Sa jõmmkärakas, mis la-
wastus see on? Kelle kuradile seda eštetendust
tehasse?! (Talle kõige lähemäl seiswale Adjutantile.)
Sina sääl — hilpharakas! Astu lähemale? No
tule, kui sulle wõlatsje . . . ega ma sind ilma
soolata ei söö!

Adjutant. Mida soowite, härra?

Jooram, Mis kuradi härra? Jaak Joo-
ram, Mikumärdilt — oled wišt warem kuul-
nud! — Ütle mulle, kulla mees, mida sa siin teed?

Adjutant. Mitän härra üuemarsjalil juh-
tida šeremooniat!

Jooram. Ja mis šeremoonia see on,
mida juhid?

Adjutant. Siin kroonitakse riigipresidenti!

Jooram. Dohoh! Soohoh! Toohoh! —
Wõi päris presidenti? Jõmmkärakas — nemad
salwiwad presidenti, ja Mikumärdil ei teata sešt
midagi! Kelle loaga siin seda ahwikometit peetakse?

Adjutant. Seda ma ei tea. Oled riigi-
presidendi ištšitüks adjutantiks määratud ja loo-
mulšitult täidan oma kohut.

Jooram (näeb polišeinittu). Sei, konstaabel!
Baluks natuke seletust!

Polišeinik (endale teed ajades, eštšit teda teegi
ei sega). Tee lahti! Tee wabaks! Mitte pääle
suruda!

Jooram. Mis amet sul siin on?

Polišeinik. On ülemuse käšt walwel
šeista, et inimešed ei suruks pääle. Ja et rah-
was ei hakkats mäšjama!

Jooram. See on õige — rahwas mäš-
jata ei tohi! Uga meie siin pole rahwas! Meie
oleme erakond ja wõtame oma kätte, mis wõtta
annab! Hääd polišeinittu ja ušinat adjutanti
tarwitame alati. No astugem siis asjale lähe-
male! Et tee waba oleks!

Polišeinik. Tee lahti! Tee wabaks! —
Mitte pääle tungida! Mitte suruda!

Ants. Tohoo kurat — nüüd on ašt hoo-
pis ants. (Peitab enese trooni taša.)

Jooram (poodumile astudes). Waadelgem

neid härraseid lähemalt! Ah, Mikumärdi selj-
taga teewad presidenti! No kus see president teil
on — teeme tutvust! (Näeb Keisrit troonil.)
Waata, waata — kohe kui paabulind enese üles
nuffind! Ütle mulle, mis mees ja sünni ja ameti
poolsest oled? No tõuse üles, kui Jooram su'ga
kõneleb!

Keiser (tõustes). Olen Abletšinia keiser!

Jooram. Keiser! Kus istufusest ja ära
kargasid?

Keiser. Olen kaugel Hommitumaalt!

Jooram. Kui sa Hommitumaalt oled,
mida sa Põhjas kolad? Mis asja sa siin troo-
nil nii waguft haudud?

Keiser. Mind paluti ja pandi siia istuma!
Pakuti seda au. . .

Jooram. See on juba tont teab mis!?
Põhjawõõras inimene satub esimest päewa maale
ja kohe tõstetakse ta troonile!

Keiser. Mina ei taha seda trooni. On
omal kodus rahwast ja maad. Mina ainult tegin
külaskäigu eesti suurele rastawaarile. Mina ai-
nult istun piisut ja pöördun tagasi.

Jooram. Istud piisut ja pöördud tagasi
— see on juba mehe jutt. Aga weel mõislikum
oleks, kui need kuningad Hommitumaalt üldse ei
kaaberdataks siin ringi! On ktsjad ja lehwad aas-
tad, pole aeg rändrüütkeid sõota, joota ja neil
muulwiisil prii sõitu teha. (Kuldilõwlastele.) Wõige
see mees alla! Ta on siin küllalt juba jalgu
puhand!

Keiser (kuldilõwlastest alla kistud.) Salemalli-
kum kummiaraabikum!

Jooram (Estrit nähes). Ja mis wõõramaa
sulgloom siin kõrwal istub? Waata mul mada-
mit. Kerepõõlest tuletab mu sugulast Mimmi
meelde, aga näowurp on heebrea! Saara naerab!
Mis waraägib seda eesti riiki rändawad walt-
sema! Troonil istub araablane, ja proua presi-
dent on juut! On wiimne aeg puhastust teha!

Ester. Olen daam ja istun kõrges paigas!
Palun siin mitte olla kropp ja prostoi!

Jooram. Kes sa oled?

Ester (tõustes). Olen Põhjamaa Puengel.

Jooram. Räägi selgemini!

Ester (kummardades). Este riigi kroosmamma.

Ja sääl herr president, minu abikaas, kellega
olen siin kokkutroonitud. See president — aaber kus
on mu herr president ja kroonitud abikaas!?

Ants (ta seljtaga). Pea suu! Küll ma ise
häält teen kui on õige aeg!

Jooram (Antsu nähes). Kuule, Põhjamaa
Puengel — mis suflöör sul selja taga on?
Kas see ongi su ärr president ja kroonitud abi-
kaas! (Antsule.) Tule lagedale, kui oled õige mees!
Katsume, kumma kaigas on kõwem?

Ants. Tulen kui tahan — pole ma sinu
kaskida!

Jooram. Urwad, et ei ole! Mis, isegi
häält on mehel tuttaw! Mis su nimi on?

Ants (ajab enese sirgu). Ants Anderson —
mis sa must tahad!

Jooram. Tõmmkarakas, Mikumärdi julane!
Ants. Pole enam su julane! Olen aus
würtspoodnik Belgulinnast. Ja riigipresidendi-
ks sain päris kogemata!

Jooram. No oled sina, Ants, karjääri
teind! Ammuks sa sõnnikut mu põllule wedasid
ja nüüd pean sind ennast kesawäljale koristama!

Ants. Olen suur mees! Harjumaal Mew,
Sindi Kalew, Saaremaa Suur Tõll ja Muhu-
maa Maharadscha! Katsugu musse keegi puutada!

Jooram. Ei mina sind sõrme otsaga puutu!
Mul seks abiliised. Poisid, wiikate see papist pre-
sident lawalt alla!

Ants (rabeledes). Wägiwald! Wägiwald!
Protesteerin! Protesteerin!

Kuldilõwilane. Mida teeme Abletšinia
keisriga?

Jooram. Andke talle wäike sõit tagant —
las paneb hommitumaale punuma!

Kuldilõwilane. Sa see Põhjamaa Puengel?

Jooram. Mis, naistega me ei sõbi!

Kuldilõwilane. Kas Ants Andersoni
ka jooksta lasteme!

Jooram. Ants Andersoni jooksta — seda
ei ole!

Ants. Kas ma jooksen — wõtan kätte ja
lähen päris ilusti ära!

Jooram. Sinusuguseid mehi juba minna
ei lasta! Sa oled riigiwastane!

Ants. Ära jama! Sa pole Mikumärdi õue

pääl, et kõite suust wõid wälja ajada. Riigiwas-
tane! President on riigiwastane!

Jooram. Kui presidendil pole enam jätku
oma toolil istuda, siis on ta riigi ära annud —
tugewamale mehele! (Koputab enese rinnale.)

Ants. Ja mis sa mu'ga teed?

Jooram. Lafen su okja tõmmata!

Ants. Tohoo, kurat!

Jooram. Küsi oma keisrilt, mis Hommik-
maal säärase kõugatud meestega tehakse!

Ants. Sa oled hull!

Jooram. Roni siis weel kõrgemale, kui
on jaksu!

Ants. Millal ma roniin — wägisi topiti!
Kalksub aeti selga ja pandi istuma — näe, hee-
ringad lähewad kodu hapuks, kaubelda ei saa!

Jooram. Jäta joru! Loe hingepalwe ära,
saame warem õhtule!

Ants. Saa kurat aru, et see siin — pole
tõesti — pole tõsi! See on rohkem teod, roh-
kem paljas tseremooria. (Pühis hirmuhigi osjalt.)
See peab lihtsalt unenägu olema! Jääd magama
ja korraga näed — seotest und!

Jooram. Unes wõi ilmfi — okja lähed
igal juhul.

Ants (tuldõwiltastest haaratud). Mitte okja!
Mina ei kannata okja! No kurat, kust ma hin-
gan, kui mu üles poote!

Jooram. Küll su hing ka teist teed wajub
— okja tõmmata!

Ants. Kardawoi, kardawoi! Appi, kardawoi!
(Lawa muutub pimedaks. Siis jälle walgeneb. On wirts-
poodniku tuba esimeses waatuses. Ants istub tugitoolis
ja wähtreb unes.)

Maie (astub wälisutsest sisse).

Ants (wähtreb tugitooli). Kardawoi! Mitte
okja! Mitte okja!

Maie. Püha ristiwärf — Ants, oled sa hull!

Ants. Kardawoi! Kardawoi!

Maie. Ürka, Ants, mis sa ometi jonid!
(Koputab teda.)

Ants (üles hüpates). Kust kurat ma hingan,
kui sa mu pood?

Maie. Mina poon?! Tule jumal appi!

Ants (tuleb märkusele, õõrub silmi). Kas Joo-
ram läks ära?

Maie. Mis Jooram?

Ants. Troonid ja tseremooria. Juudimoor
ja miljon. Aga pärast tahtsid tappa!

Maie. Nägid küll ullu und!

Ants. Und! Küll oki pörja unenägu. Kõhe
naha pani aurama! Seenele jõitku presidendiga
— on see mehe amet! On sul ikka oma wirts-
pood Tarabella tänawal ja see Maie kõrwal —
— pole siis kaffi midagi. Rahulik elu-olu. Kel-
lad — kuule, mis müra see on?

Maie. Aus-aasta on tulnud, Ants!

Ants. Aus-aasta? Ja meie, Maie —
oleme elus?

Maie. Elus, Ants — ikka elus ja ilus!

Ants. Pääafi on elu-terwis — kõit muu
on rämp! Seni kui hingata lastakse õigest osjalt.

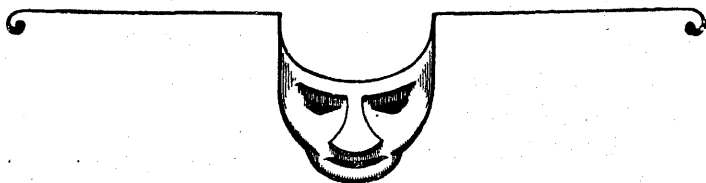
Maie. Siis häd uut aastat, Ants!

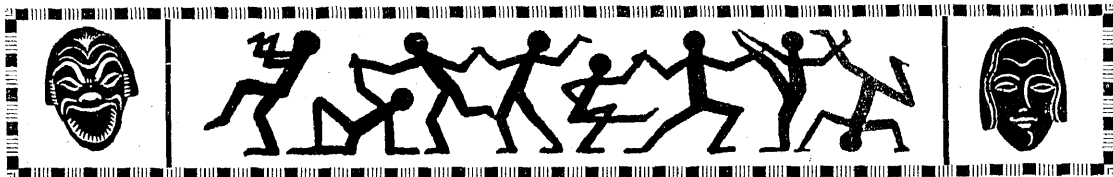
Ants. Proffit netjar! Müüd teeme ühe tantsu!

(Ants haarab Maie ja keerutab teda üle lawa.)

E e s r i e.

Lõpp.

Läind tähtederiifi ta elama . . .

Meeleoluline jõulumelodraama waeslapse viimastest jõuluõhtust.

Anderсени muinasjutu järele wabalt B. Rongerman.

Tüft kantakse ette melodraamana. Klaver, orkester wõi laulutoor saadab deklamatsiooni ettemääratud laulude järele. Ka elawpiltide ajal kestub laul.

Oleks soowitaw, kui deklamatsiooni kannaks ette tundmatu isik, milline asjaolu suurendaks ettekande mõju. Seejuures wõib kõneleja osa jaguneda kahels: tütarlapse teksti wõiks kõneleda teine etteandja, ehk elawas pildis lihtsalt tütarlapse osaline ise.

Toodud laulude asemele wõib paigutada soowitoral teiji.

Tuule ja tormi efektid, samuti ka wärwiline walgustus omab ettekande esile pääsemiseks suure tähtsuse.

Elawad pildid sünnivad lawal, kuna kõneleja asub lawaerwal kas eesriiete warjatuna wõi lateedris. Kui ta kõneleb, on walgustus pööratud tema näole. Samal ajal walnustatakse lawal järgmist elawat pilti. (Soiduda aseldusmürina eest) Kui järg on elawpildil, kustub see walgus, mis walgustas seni kõneleja nägu.

Elawpiltide wahetus ei tohiks sünnitada raskusi. Ettekandes on mõeldud waid kaks pilti: waene tuba ja lumine afnatagune. Maja lihtsustamiseks wõiks toa hoopis ära jätta. Nii jääks siis waid lumine afnatagune. Sellel afnatagusel sünnib mitu pilti, kus aga muudatusets on tegelaste asendite muutmine.

Hää ettekande juures jätab melodraama wäga sügawalt mõjuwa mulje.

* * *

(Saaki pimenedes kostub laul wõi muusika: „Sga aasta jälle tuleb jõululaps . . .“)

Kõneleja.

Ju säramas tähed ja sädeleb lumi ning härmaltist kannawad talwised puud. Ning kiirelt lööb süda ja särawad filmad, nad ootamas jõuluid ja jõulupuud. . . .

Ja langeb lund sahinal — aasad ja aiad on hangi täis keerutand talwine tuul ja lumme on uppunud metsad ja majad ning lumised waibad on kuusepuul!

Nad saabund on jälle, need särawad jõulud, oo, kuidas küll ootusest kärjitu suu!

Ning kiiremalt tufuwad südamed wäiksed kui küünlaist lööb särama jõulupuud.

Laul wõi muusika: „Oh kuusepuu, oh kuusepuu.“

Kõneleja.

„Kus wüibid sa, jõulumees, tule juba!“

Nii palwetab tütarlaps kahwatu.

„Nii waene ma olen ja külm on mul tuba oo jõulumees, jõulumees tule ju! . . .“

Üks tükk, wäikene tükk leiba, siis jälle keeks elu mu soonte sees. Õrn, isalik sõna ja sädelew küünal — see ärataks soojuse südames!“

Kuid tuul hulub wäljas ja kihutab maru ja tänawail tühjadel raksumas külm.

Ning toanurgas tütarlaps põlwitab palwes kaks kõhna kätt rinnal ja piisarais film.

„Kui midagi soowida endale wõiksin, siis südamesoowiks mul oleks see: oo, jõululaps — inglid sa saada taewast, tee terweks mu haige isake!“

Ta külmadel õlgedel unetult waewleb ju nädalaid haigena, kahwatu; ta unne sa waituta, rahu tal anna, siis tänan sind, wäike ja mannetu.

Elaw pilt: Waene toamurt afnaga. Mäna all pakul istub palwetades waenelaps, tõmbund külmast kōssi. Pimedamas nurgas lamab haige isa põrandal. Tuul hulub afna taga.

Kõneleja.

Nii palwetab tüdruk, siis waatab ta õue kus ikka weel lihedalt langemas lund,

kuid kaugeft ju kostawad jõululaulud,
on saabunud pühalik waitne tund.

Sääl jaramas küünalde tuledes aknad
ning waitfekt ja tafa taob kirikufell.
Ja tüdruk see näeb, nagu hõljumas sajus
üks inglite wäike, nii õrn ja hell. . .

Ja kuuleb, kuis sojistab ingel tal tafa:
„Weel kannata wäikene lapsuke ja;
su palweid on jõululaps wõtnud kuulda,
weel täna ja pead teda nägema!”

Siis rõõmunult jookseb ta isa juure
ja haarab ta külmanud, kondised käed.
„Mu laps!” nõnda sojistab haige tal nõrgalt,
„Kui palju küll muret ja waewa ja näed!

Ei ole sul sooja, ei ole sul leiba,
liig haige ma selleks et teenida.
Ja omalgi nähast mul nõrkemas teha,
ei juuda ma ennaftki aidata!”

Siis tüdruk nii trööstib: „Ma toon sulle raha,
weel filmapilk wota, weel kannata!
Ma lähen ja tänawail müütan tikke,
üks mõnigi mulle ehk halasta!”

Siis pagari juure ma ruttan, toon leiba
ja toa kütan soojaks nii armfaste.
„Nüüd rahustu, isa, weel kannata weidi,
ei jõululaps jäta meid hädasse!”

Nii ütleb ja pähe seob endale räti
nii näruse, wäikefe — hoolega,
ja jalga aab kattised külmad kingad,
siis kiiresti toast wälja tõttab ta.

Tuul hulub ta ümber ja lund tuistab nätku
ja tänawail tühjadel rakkumas külmal.
Kuid waenelaps kiiresti edasi ruttab,
täis igatsust süda, täis igatsust film!

Laul wõi muusika: „Sihtinal jahinal keerutab
lund. . .”

Rõneleja.

Ta tänawail tühjadel edasi tõttab,
kuid asjatult möödujaid ootib ta,
kõik tubades soojades rõõmul on peidus
ja tikke neist keegi ei tarwita!

Kuis wäriseb süda, ta seisab, kuulab —
kell heliseb — kõlmas lauluhäääl

ja uhkesti walgustet aknast ta märkab —
hulk lapsi on laulmas all kuusepuu sääl.

Laul: „Püha õõ, õnnistet õõ. . .”

Rõneleja.

Sääl sees jatab jõulupuu kullases jaras,
täis hõbeleid kardaid, täis küünlatuld.
Täis präänikuid, õune, täis läikiwaid pähtlaid
ja ehteid, mis tules kui sädelew kulb!

Ja laual on kinke, nii palju, nii palju,
sääl raamatuid, loomi ja maistust,
ning kõikjal on soojust, nii palju on soojust,
mis seft et külm õues ja õõ on nii must. . .

Elaw pilt. Majasein aknaga. Lumine tänaw.
Uken walgustatud. Ganges seisab waenelaps
ja waatab kiindunult tupp. Tuul hulub.

Kuid pikka waob aknale eesriie ette,
me tütarlaps, waene, ei midagi näe.
Ja tuul hulub jällegi õudseft ja ümber:
„Sa rutta nüüd! Wiimane hetk on ju käe!

Ju külmas su isa, tal wäriseb teha,
miks wiivitad tüdruk, pead ruttama ja.
Ei ole sul rahu, ei ole sul õnne,
ja seda wõid aknast waid hiilida!”

Me waenelaps jõuab just kiriku juure
sel hetkel, mil awaneb kiriku uks.
Ja tuulega huludes kellade helinal
on kojuteel ruttamas igauks.

„Hääd tikud, hääd tikud, ma palun teid, ostke!
Üks ainuke toos! Ainult wäikene toos.
Kolm senti waid maksab, ma palun teid, ostke!”
Nii kõlab ta paluw häääl tormide hoos.

Ja hulub waid tuul ja tuistab waid lund
ning inimesed tulewad, läe'wad. . .
Kuid waewalt nad kuulewad paluwat hääält
ja waewalt nad palujat näewad. . .

„Hääd tikud, hääd tikud! Ma palun teid, ostke!
Üks ainuke toos, ainult wäikene toos!
Kolm senti waid maksab, ma palun teid, ostke!”
Nii kõlab ta paluw häääl tormide hoos.

Küll sada kord sirutub käetene tal:
„Kolm senti waid! Ostke üksainuski toos!”
Kuid läewad kõik möödujad kiiresti
ja kaowad kaugele tormiga koos. . .

Elaw pilt. Endine pilt. Waenelaps on kae tiku-
toosiga wälja sirutand. Uhte härrasmees on
temast möödumas.

Rõneleja.

Ja pimeneb kirik ning tühjaks saab tänaw,
waid kõndimas waenelaps ükfinda.
„Kas keegi ei tule, kes ostaks mult tikke,
Kas wõis jõululaps mind tõest hüljata?! . . .

Ei koju wõi minna, mul pole ju leiba
ja külm, oo nii külm on meil tuba.
Wõib olla on waludes waewlemas isa
ning anmu mind ootamas juba.

Wõib olla ehk on weel tulemas keegi
kes tikke nii hädasti wajab. . .
Nii waenelaps sojistab. Kivile istub. . .
Kuid lumi waid sajab ja sajab. . .

Elaw pilt: Waenelaps istub lumehangel, pää wa-
jund sülle. Sajab lund. Aknen on tumedas
walguses. Kostub jõululaul: „Oh ja õnnis-
taw, oh ja rõõmustaw, püha kallis jõuluaeg!“

Rõneleja.

Ja uuesti särada lööwad kõik afnad
ning uuesti rõõmus laul kõlab.
Sest rõõmusta, rahwas! On Kristus meil sündind
ta igawest, igawest, elab!
Oh risitrahwas ja rõõmusta,
nii hõiskawad tuhanded huuled. . .
Kuid waenelaps külma ju lödijeb
ja ümber tal tuiskawad tuuled. . .
„Hääd tikud, hääd tikud, ma palun teid, ostke!
Üks ainuke toos, ainult wäikene toos!

Kolm senti waid maksab, ma palun teid, ostke!“
Nii kõlab ta paluw hää! tormide hoos!

Siis tornist on kõlamas kümme lööki
ja öötund see läheneb linnale.
Ning waitiwad laulud ja kustuwad tuled,
kõik suiguwad rõõmsale unele. . .

Ja waenelaps küüru on tõmbunud kiwil
ta pilt kiindund ülesse taewasse.
Ju taewataar pilwetest pääsnud on wabaks
ja kõrgel on siramas täheke. . .

Ning wabaneb taewas weel rohkem ja rohkem
ja tähti nii palju lööb särada,
ja tuulgi on järsku nii waitjeks jäänud
kui tahaks ta temagi uinuda. . .

Ja palwetab tüdruk, nii hää on tal olla,
nii soe ja nii armas on korraga.
Ja äkki ta kuuleb, kuis kõrguse sinast
tal laulawad inglid hulgana:

Laul. Oh wõta mind mu jumal, kae kõrwale,
Et tee mul jõuetumal läeks taewasse.
Et juuda üksi astu ma sammugi.
Jest siruta mul wastu käd alati!

Rõneleja.

Kui saabus siis hommit, täis päikesekulda
ja kellad löid tornides kõlana,
siis lahtunud oli siit ilma me wäike —
läind tähtederiiki ta elama. . .

Elaw pilt: Endine pilt. Hommituwalgus. Waene-
laps tõmbund kõssi hangele, poolehbi tuiskand
kümme. Tema juures inimesi. Kirikutellad
helljewad ja orel mängib jõululaulu.

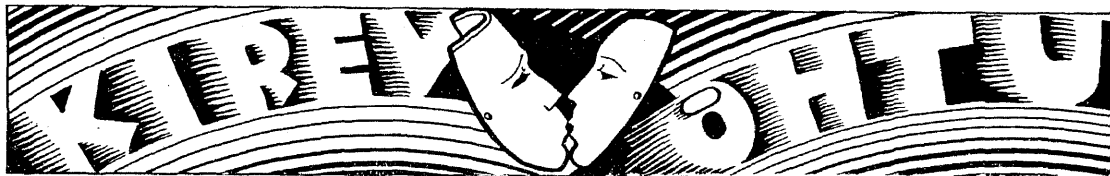
See kes teenib publikut, on vaene loomake,
keegi vaeva eest ei ütle tänu temale. Goethe.

*

Näitlejad, röövlid ja sõdurid vajavad hääd juhti, muidu
ei vääri nad midagi. Heinrich Laube.

*

Nõndanimetatud hää publik on tõelikult kõige halvem.
Alex Holenia.

Lõbus fohtuistung

Roomiline tertsett I ja II tenorile ja bassile (baritonile), seadelnud Hendrik Saar

Muusika üldtuntud wiisidest *

(Järg.)

Tegelased.

Jaagup, fohtunik (bass või bariton)
 Mihkel, fohtuteener (II tenor)
 August, kaebalune (I tenor)

Kaebalune
 (äiti pahwatades).

Nus fohtunik, te olge kindel,
 ma ütlen ta on tõesti ingel!

Ah nii hea,
 ja nii truu!
 Siinilmad, mufusuu!
 Ah, ta mul on nii truu!

Rohtunik
 (wahete segades).

Mitab küll,
 ma ütlen aitab ju.

Nüüd asja juure,
 ütlege!
 Mis teie eile tegite?

Kaebalune.

Maat, eile ühes waitfes orus
 üks weidi ikka wõetud sai.
 Mis teha kui on rinnus noorus
 ja kui see põrgu tee on lai?!
 Roh, mis see mõni wäite müks!
 Mul rätsepaga maadlus ol',
 jeal juures rebenes tal püks, tal püks!
 Nus fohtunik, üks ole loll?

Rohtunik.

Te tunnistate sellega,
 et rätsep sai teilt klobida?

Kaebalune
 (süütult).

Ma tal ainult ju
 koputin slale. . .

Rohtunik.

Wõi siis see koputus
 muhud tõigi temale?!

Kaebalune
 (ilmsüütult).

Ma ütlen teile naljata,
 hää südamega olen ma!
 Wõite usku jeda — mul on kuldne süda!

Rohtunik
 (wahete segades).

Roh nüüd siis mulle delda wõite,
 kas teie teda näkku löite?

Kaebalune
 (ilmsüütult).

Baar siinilille õitsewad
 küll tema filma all!
 Kuid oma filmi enam ma
 ei näita rätsepal.

Rohtunik.

Ma ärakuulanud kõik süüd,
 teen otfuse teil nüüd.
 (Tahab hakata jeda ette lugema.)

Kaebalune
 (wahete).

Kuid ikka rahulikult,
 kuid ikka rahulikult,
 ärge ärrituge asjatult.

Rohtunik,
 (wihajelt).

Ma ütlen teil, kui suud ei pea,
 ma wõtan kraest kinni!

* Teist ja muusika saadawal L. Mutsu Teatertir-
 jastusäri. Woata ettelandmine keelatud.

Ka bealune.

Mus kohtunik, eks olge hea,
mis muidu nõnda pinni!

Kohtunik.

Ma ütlen teil. . .

Ka bealune.

Ma palun teid!

Teener.

Tal pole hirmu sugu!

Kohtunik.

Wait filmapilk!

Ka bealune.

Mus kohtunik!

Teener.

No küll on alles lugu.

Ka bealune.

Mus kohtunik, ma palun teid,
ei maksa nõnda pinni,
aus kohtunik, ma palun teid,
ei maksa nõnda pinni!

Teener.

Ma ütlen teil, suu pidage,
wõi wõtan natist finni.
Ma ütlen teil, suu pidage,
wõi wõtan natist finni.

Kohtunik.

Ma ütlen teil, suu pidage,
wõi wõtan natist finni!
Ma ütlen teil, suu pidage,
wõi wõtan natist finni.

(Põdultult ühele raamatule õjutades.)

Teil paragrahwi põhjal
kolm päewa istuda!

Ka bealune.

Jaagup, miks kuri sa?
Jaagup, Jaagup,
miks kuri, sa?

Kohtunik

(teenrile).

Ta istumisekohaks määran
ma kongi number kahesja.

Ka bealune

(paludes).

Kulla sõber, halastage,
ei end tunne seal kodus ma.

Kohtunik.

Kas kuulete te minu otsust?
Kas kuulete te minu otsust?

Teener.

August, lähme kongi nüüd!

Ka bealune

(paluvalt).

Kuulge! Kuulge! Kuulge!

Kohtunik.

Wiige! Wiige! Wiige!

Teener.

August läheme, August läheme,
August lähme kongi nüüd!
Pole miskit parata.

Taewas wõib teil andeks anda
mis te teinud rääsepal.
Taewas wõib teil andeks anda
mis te teinud rääsepal.
Järgnege, ma wiin teid kongi!
Taewas wõib teil andeks anda
mis te teinud rääsepal.

Ka bealune.

Ah, taewas wõib teil andeks anda,
mis te teind mul, waeskesel.
Seda tahan tähel panna,
end ei näita rääsepal.
Cerberus, te minge ees!
Ah, ma tahan tähel panna,
end et näita rääsepal.

Kohtunik.

Jah, taewas wõib teil andeks anda,
mis te teinud rääsepal.
Taewas wõib teil andeks anda,
mis te teinud rääsepal.

Kristus sündind on meil!

Kõik põlvitavad.

Kristus sündind ka teil!

Esimene paar astub kõrvale, nii et ta lagu-
mises paaris seisjatega ühise sirge rea moodustab.
Kestmine jääb paigale.

Lõpuasend:

v v
v v v
v v v
v v

Sellesse asendisse tarduvad kõik kuni muusika
wäike lõpumänguni.

C e s r i e.

„Rahvanäitelava“ wanal ja uuel aastal

Aasta 1931

oli „Rahvanäitelawale“ tugewaks katseaastaks. Alustati tööd, mis seni puhkas seitseme mere taga, tuli leida teid, mõtteid ja motiive, et waatamata majanduslikule kriisiga aastale uus üritus wõiks leida poolehoidu ja olla tejuhiks meie maateatri arenewa suuna ajaloos.

Toimetusel pole olnud kaugeltki mitte kerge see töö, kuid raskefud tajub teadmine, et „Rahvanäitelawa“ on leidnud hindamise ja tiheda poolehoidjate wõrgu üle maa.

Uus aasta toob uusi ülesandeid, uued sihid ootawad awastamist. Et saada teada meie wäiteatrite tegelaste tõhiseid soowe, saatis toimetus laiali ankeetlehed. Need leihiid elawa wastutaja teatritegelaste ringtonnas ning neis awalbus ühemõtteliseks laks kindlat motiivi: wäiteatritel on waja oma häälekandja ja selleks peab saama „Rahvanäitelawa“.

See teatritegelaste ühine soow leiab wastutaja „Rahvanäitelawa“ järgnema aasta töös, ning laseb ka wäljaandjat kui ka toimetajaid ning kaastöölisi uue wiisadusega jatkata endist tööd.

Aastal 1932

uuel aastal, süwendab „Rahvanäitelawa“ oma siisu märksa. Kõigepäält muutub ta tõeliseks „wäiteatrite häälekandjaks“, kus kõige muu praktilise kõrwal leidub ruum waba sõna jaoks kõigile wäiteatri tegelastele, kõigis teatrisse puutuwais küsimuiss.

Et oma ideid häälekandjana teostada ning ühisele tööl järele haarata, on „Rahvanäitelawa“ ümber koondunud ülemaaline kirjasaatjate wõrk, mis koosneb umbes sajast maa agaramast näitejuhust.

Süntohal puudub ruum nende ideeliste teatriinimete nimele awaldamiseks. Täielikumad ankeet tulemused kui ka kaastöölise nime awaldame „Rahvanäitelawa“ järgmise aastakäigu esimeses numbris.

Süntohal aga mainime weel seda, et uus tööaasta peaks iga tõhise maateatri tegelase südamele panema kohustuse ja teadmise: ainult ühise koostööga jõuame sihile. Ja ükski, kes tunneb endas teatrinärwi, ei tohiks jätta tellimata oma häälekandjat, sest selle üldise teenega kergendab ta ka enda ülesandeid seltskondlikus töös.

1932. a. ilmub „Rahvanäitelawa“ 10 numbrit

Ajakiri ilmub täpselt iga kuu 20. kuupäeval, väljaarvatud juuli ja august, kus suwise teatrielu waheaja tõttu ilmunises tekib loomulik paus.

Sisu mitmeti täielikum, arenenum ja praktilisemalt organiseeritum.

Aastatellimushind 6 krooni.

==== Kõik tellimused ====

palume teha võimalikult kiirelt, kuna kiired tellimused annavad tellijaile suure kingi-
võimaluse, mida peaks kasutama iga teatrisõber.

Aadress tellimistele (kas kirjalikult, suusõnalikult või traaditeel): „Rahvanäitelawa“ toimetusele, T. Mutsu Teaterkirjastusäri, Vene t. 6, Tallinn. Tel. 445-94

